

Fråga nr. 1

Pappans frånvaro ger samhällskonsekvenser

Enligt kanadensisk statistik från 2002 är det tydligt bevisat att pappans utanförskap som förälder har en direkt negativ inverkan på barnens uppväxt och statistiken talar sitt tydliga språk:

- 71 % av alla ungdomar som hoppar av gymnasiet har växt upp utan sin pappa
- 80 % av sexualbrottslingar med subjektivt riktad aggressivitet, har växt upp utan sin pappa
- 63 % av ungdomarna som begår självmord kommer från faderlösa hem
- 85 % av ungdomsbrottslingarna som avtjänar fängelsestraff kommer från faderlösa hem

Fråga:

Känner Ni till dessa effekter av pappans utanförskap och hur förhåller Ni er till pappans betydelse och delaktighet i barnens uppväxt?

Svar:

Jag kände till att pappors frånvaro får stor betydelse för barns uppväxt, trygghet och harmoni. Pappors betydelse och delaktighet i barnens uppväxt är oerhört viktigt och det ska stöttas politiskt. Dock finns ju en gräns hur långt politiken ska och kan styra det. Tyvärr beror det oftast på dåligt pappaansvar än mammors envetna avskärmande av pappan. Det är förvisso en klen tröst för de fall där verkligen pappan otillbörligt fräntas umgänge eller vårdnad.

Fråga nr. 2 Falska anklagelser i samband med vårdnadstvister

Vårdnadstvister har ökat med 45 % de senaste 5 åren, från 2.800 till 4.000. I samband med en vårdnadstvist förekommer väldigt många falska anklagelser som aldrig behöver styrkas. Oftast döms pappan bort redan i det interimistiska beslutet, trots att det i vårdnadsutredningen inte på något sätt framgår att pappan är olämplig som förälder.

Fråga:

Hur ser Ni på falska anklagelser mot pappor i samband med vårdnadstvister och vad har Ni tänkt vidta för åtgärder för att minska dessa?

Svar:

Självklart är det oacceptabelt och tragiskt, främst för barnen som går miste om umgänge med sina pappor. Jag vet inte på rak arm vilka konkreta åtgärder som måste vidtas och kan inte gå i god för att "det är falska anklagelser som inte behöver styrkas" som gör att pappor döms bort. Klart det förekommer, men är det ett strukturellt fel?

Jag vill dock att de som kan detta, jurister, socionomer etc. tittar igenom vårdnadsprocesser/tvister för att få belyst om det förekommer strukturella problemen vid vårdnadstvister och naturligtvis genomföra de förslag som skulle vara nödvändiga.

Min bild är dock att lögner generellt inte får betydelse vid tvister; dvs står ord mot ord ges pappan också vårdnadsrätt, dvs det utdöms delad vårdnad. Är det dock så att det redan från början när tvisten når domstolen att mamman av olika skäl har ensam vårdnad så måste ju pappan visa att han klarar av delad vårdnad. Och varför har inte pappan redan från när barnet var nyfött krävt delad vårdnad?

Oftast börjar ju tjuvnypen och fulspelet innan saken når juridiken och då är det redan infekterat och svårförhandlat.

Fråga nr. 3

Rättssäkra barnens umgänge med pappan

En vårdnadstvist är oftast till synes en dragkamp om barnen. Verkligheten ser dock lite annorlunda ut. Mamman förvägrar barnen umgänge med pappan. En studie från Kanada visar att 50% av mammorna efter en separation ansåg att den biologiska "pappan" inte längre var viktig i barnens liv efter en separation. 40% av mammorna erkände att de saboterade pappans umgänge medvetet för straffa denne. I en vårdnadstvist vill pappan ofta bara ha delad vårdnad och delat umgänge och inte mer. Mitt i detta står barnen, som vill vara en del av bådas liv.

Fråga:

Hur skulle Ni vilja rättssäkra barnens möjligheter till umgänge med båda föräldrarna, trots att det råder en vårdnadstvist?

Svar:

Kan inte svara på det eftersom jag inte är jurist eller specialiserad på dessa fackkunskaper. Men tvärtom är min bild att lagen pekar mycket tydligt på att barnet ska ha rätt till båda föräldrarna, dvs det måste föras i bevis att pappan är olämplig att ha umgängets rätt eller som vårdnadshavare.

Att 40 % av mammorna medvetet skulle sabba pappans umgänge är naturligtvis oacceptabelt, men hur ska man politisera det? Politik är ofta juridik och juridiskt måste man ju kunna styrka att mamman medvetet sabbat pappans umgängets rätt annars går det ju inte att reglera, precis som det är omöjligt att straffa fortkörning om det inte finns bevis i form av laser eller kamerabild. Gäller ord mot ord så ska man hellre fria än fälla om båda partsinlagorna förefaller rimliga. Jobbigt när det förekommer lögn och sabotage, men då blir det pappans advokats sak att hitta stödbevisning.

Fråga nr. 4 Stimulera till ökad delaktighet

Idag finns det 1 300 000 pappor, varav ca. 500.000 lever i en separerad relation till sitt. ex. Denna grupp pappor är idag en kapitalstark köpkraft, men få har sina barn mer än varannan helg. Om dessa pappor fick mer tid tillsammans med sina barn så hade mammorna fått mer tid för att kunna komma ut i arbetslivet eller för att omskola sig för nya yrkesval.

Fråga:

Hur skulle Ni vilja stimulera till att pappan blev mer delaktig i barnens liv?

Svar:

Individualiserad föräldraförsäkring, då blir det naturligt att pappor umgås mer med sina barn från början, och inget som ska krystat ska förhandlas och tvistas om när barnet hunnit bli några år eller t.o.m. ännu äldre.

Fråga nr. 5 Våld i nära relationer

Redan 2005 gjordes en stor undersökning i 30 länder om våld i nära relationer där det framgick att det är lika vanligt att kvinnan utövar fysisk eller psykiskt våld mot mannen. Trots denna kunskap har informationen tystats ner för att kunna bibehålla bilden av mannen som förövare och kvinnan som offer. En bild som slår direkt mot pappan eftersom han är man.

Fråga:

Hur ställer Ni er till denna bild och hur har Ni tänkt arbeta för att ge media och allmänheten en bättre bild av pappan?

Svar:

Mycket intressant. Jag visste inte om att det fanns en sådan undersökning. Att denna kunskap har tystats ner visste jag inte heller. Antingen är undersökningen så vetenskapligt tvivelaktig att ingen seriös aktör vill lyfta fram den eller så är det hela mycket underligt och allvarligt. Innan jag vet mer så vill jag inte kommentera djupare, men till att börja med vill jag medverka i opinionsarbete med frågan och ta del av studien som det hänvisas till.

Faktum kvarstår dock: i majoriteten av separerade familjer bor barnen huvudsakligen hos mamman om än att pappan juridiskt har delad vårdnad. Varför är det så? För att fler män inte tar sitt pappaansvar än det är fler kvinnor som beljuger och saboterar för barnens pappor?

Jag vet inte men min bild är det förstnämnda vilket gör det hela svårare att rent psykologiskt få uppmärksamhet för. Lika svårt som det är att få uppmärksamhet för de fåtal män som våldtas i relation till antalet kvinnor. Hur orättfärdigt det än är för de pappor och barn som felaktigt drabbas av mammor som försvårar barnets relation med pappan.

Fråga nr. 6 Förutfattade meningar om pappan i familjerätten

Redan i slutet av 90-talet kom dåvarande JO med stark kritik avseende familjerättens arbete i vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. BBIC (Barns Behov I Centrum) blev resultatet, där det bl.a. står att "utredarna skall söka fakta och inte arbeta med förutfattade meningar". Återkommande uppmärksammas det i media att socialtjänsten brister i struktur och ämbetsansvar när papporna kommer i kontakt med familjerätten, både avseende anmälningar om oro för barn samt om det sker en vårdnads-, boende- och umgängesutredning. Pappan blir utdömd ur barnens liv utan att det ens framgått att han varit olämplig som vårdnadshavare.

Fråga:

Hur har Ni tänkt Er att säkra att även pappan får ett opartisk bemötande och att man vid en utredning sätter fokus på barnens behov av båda föräldrarna?

Svar:

Mycket svår fråga eftersom det hart när är omöjligt att identifiera när det opartiska bemötandet inträffar, eftersom varje fall är unikt och det är ofta flera människor inblandade i en ofta lång och komplicerad process.

Jag är inte sakkunnig på området men lagen är tydlig: existerar båda föräldrarna är målet att barnet ska få umgås med/vårdas av bägge. Har någon kunnat identifierat felaktiga strukturer och/eller konkreta förslag på åtgärder ska jag naturligtvis medverka till att detta görs. Men för att jag ska kunna/vilja agera måste jag ha svart på vitt vad som är fel eller vad som ska göras.

Till att börja med bör det vara både män och kvinnor från socialtjänsten i sin myndighetsutövning i hantering av tvisten, lika väl som det behövs fler män i förskola, skola och i vård och fler kvinnor i bilverkstaden och på gatukontoret. Men hur ändrar vi dessa stereotyper med politik?

Fråga nr. 7 Tingsrätten dömer bort pappan direkt

Det är allmänt känt att pappan redan från start av en vårdnadsvist "interimistiskt" blir bortdömd från barnen, oavsett bakomliggande historik eller orsak. Många gånger har pappan haft barnen mer tid än mamman, innan vårdnadsvisten tog sin början. Detta utsätter barnen för ett otroligt psykiskt lidande och många gånger framgår det redan från start att mamman är mindre lämpad, men får trots detta boendet för barnen.

Fråga:

Hur har Ni tänkt Er att rättssäkra att barnens verkliga behov av en trygg och stabil miljö och umgänge med båda föräldrarna, och hur förhåller Ni er till pappan som boendeförälder?

Svar:

Ett sådant tendentiöst påstående är på gränsen till oseriöst. Beskrivningen är säkert sann i alltför många fall men inte allmängiltigt som princip för hur svensk förvaltning löser vårdnadsvister!

Rent generellt ska pappor inte bara få delad vårdnad av barnen utan bör också få ha barnen boende hos sig på regelbunden basis. Se i övrigt svar på fråga 6.

Fråga nr. 8 Underhållsbidrag är konflikt drivande

Den förälder som har barnen mindre än 4 dagar per månad skall betala fullt underhåll till den andra föräldern. Detta ekonomiska system är konflikt drivande om tex. pappan vill umgås mer med barnen än just varannan helg, eftersom mamman då får mindre i underhåll.

Fråga:

Hur har Ni tänkt Er att få ett fungerande ekonomiskt system som uppmuntrar umgänge för barnen med båda föräldrarna och som inte är konflikt drivande?

Svar:

Vårnaden och boendet ska delas mellan föräldrarna så långt det går om än inte alltid 50/50 måste nås. Jag accepterar inte att och begriper inte hur de ekonomiska reglerna kan påverka vårdnad/umgänge. Naturligtvis ska ekonomiska regler utformas efter hur vårdnad/umgänge är beslutat. Om det ska vara 2, 4 eller 8 dagar innan underhållsbidraget påverkas har jag ingen uppfattning om. Det måste professionen kunna motivera. Men grundprincipen bör vara att underhållsbidraget utformas efter det relativa umgänget när väl umgänget är överenskommet.

Fråga nr. 9 Incest är ytterligheten av kränkning

Media, polis och olika organisationer blåser upp bilden av mannen som sexualförbrytare. Statistiken visar att det går endast 9 pappor som är förövare på 1 300 000 pappor/år. Det innebär 0,0000069%! Trots detta så anmäls pappor som aldrig förr i vårdnadstvister, där pappan omedelbart förlorar all kontakt med barnen. Att bli rentvådd kan sedan ta flera år, vilket slår sönder dessa pappor både mentalt och socialt. Även när det är bevisat att mamman har gjort en falsk anmälan mot pappan, får hon behålla vårdnaden om barnen och får oftast ingen juridisk påföljd. Slutsatsen blir att rättsväsendet belönar falsk tillvitelse.

Fråga:

Hur har Ni tänkt Er att få bukt med detta problem?

Svar:

Bra fråga igen. Kanske det största problemet. Helt fruktansvärt att bli falskt anklagat för incest! Jag har inget bra svar alla på detta mer än att även dessa fall måste bli mer rättssäkra. Hur får professionen föreslå.

En allmän reflektion är dock: Vilken relation har mannen och kvinnan om barnets ena förälder (oftast mamman) är beredd att förstöra den andre förälderns (oftast pappan) liv? Antingen är man sjuk i huvudet, saknar totalt vuxen-/föräldraansvar och/eller har man skadat varandra så fruktansvärt illa under relations- och separationsgräl att all mänsklig respekt och heder eroderat bort totalt? Då har båda föräldrarna försuttit sin rätt att vara föräldrar och barnet bör nog tvångsomhändertas och adopteras bort.

Fråga nr. 10 Att prata om pappan som offer är tabu

Både media och makthavare försöker undvika att prata om mannen eller pappan som offer. Oftast framstår mannen som "livsfarlig", "föröväre" eller till och som djur...

Fråga:
Hur förhåller Ni er till detta?

Svar:
Nu är ni väl lite väl bittra i er beskrivning?

Ska jag ta ansvar för och agera utifrån att en person säger något i en intervju som sedan klipps ur sitt sammanhang och återges i värsta kvällstidningstil? Nej tack! Jag tänker inte kommentera och gå igång på alla dumheter som sägs och som förstoras upp av hyen-media. Vi har yttrande- och tryckfrihet i det här landet.

Men för att det inte ska råda något tvivel om min uppfattning i sakfrågan så håller jag med om att pappor i mamma-pappa-barnrelationen alldeles för lite framställs som offer för manipulativa mammor. Jag tänker inte heller finna mig i att de som generellt säger att män är föröväre och djur har tolkningsföreträde och lägger på mig som man ett kollektivt ansvar för de dumheter som andra män gjort. Alla är personligen ansvariga för sina handlingar, oavsett om man är man eller kvinna!

Men även här bör väl vi män/pappor idka lite självrannsakan. Hur bra är vi på att tala om och hantera relationer och känslor? Och hur ofta snackas det inte i stället grabbar emellan om sport, öl, justa lökar och bilar? När det blir krig om barnen så måste även vi behärska det mjuka. Annars är männen chanslösa på den arena där omvårdnad/barn-matchen äger rum och där kvinnor i princip är helt överlägsna.

Svarande Miljöpartiet de gröna i Växjö:

Daniel Hagberg (MP)
Gruppledare kommunfullmäktige, ledamot kommunstyrelsen, vice ordf. VöFAB